

Projekt

z dnia 16 lutego 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR/2024
RADY MIASTA SIEDLCE**

z dnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji programu osłonowego pn. Korpus Wsparcia Seniorów w zakresie świadczenia w 2024 roku usług „opieki na odległość”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40, ze zm.) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 901, ze zm.) Rada Miasta Siedlce uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji program osłonowy pn. *Korpus Wsparcia Seniorów* w zakresie świadczenia w 2024 roku usług „opieki na odległość” na rzecz osób w wieku 60 lat i więcej, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Program finansowany będzie ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa, w zakresie realizacji zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 901, ze zm.) oraz ze środków własnych Miasta Siedlce.

§ 3. Program realizowany będzie przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siedlce.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Henryk Niedziółka

PROGRAM OSŁONOWY

pn. *KORPUS WSPARCIA SENIORÓW W ZAKRESIE ŚWIADCZENIA W 2024 ROKU* USŁUG „OPIEKI NA ODLEGŁOŚĆ”

1. Podstawa prawna Programu

Program osłonowy pn. *Korpus Wsparcia Seniorów* w zakresie świadczenia w 2024 roku usług „opieki na odległość”, zwany dalej „Programem”, jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, przyjętym w oparciu o założenia Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. *Program Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2024* dotyczące Modułu II.

2. Cele Programu

Program ma na celu poprawę poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób w wieku 60 lat i więcej, poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

3. Adresaci Programu

Adresatami Programu są zamieszkujące na terenie Miasta Siedlce osoby w wieku 60 lat i więcej, borykające się z problemami w samodzielnym funkcjonowaniu ze względu na stan zdrowia, prowadzące samodzielne gospodarstwa domowe, ale też mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Wiek grupy docelowej pokrywa się z definicją osoby starszej przyjętą w ustawie z dnia 11 września 2015 r. *o osobach starszych*.

4. Ocena sytuacji warunkującej realizację Programu

Aktualne opracowania statystyczne na temat struktury ludności Miasta Siedlce oraz dane gromadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach wskazują na postępujące zmiany demograficzne, związane z powiększaniem się grupy osób w wieku poprodukcyjnym.

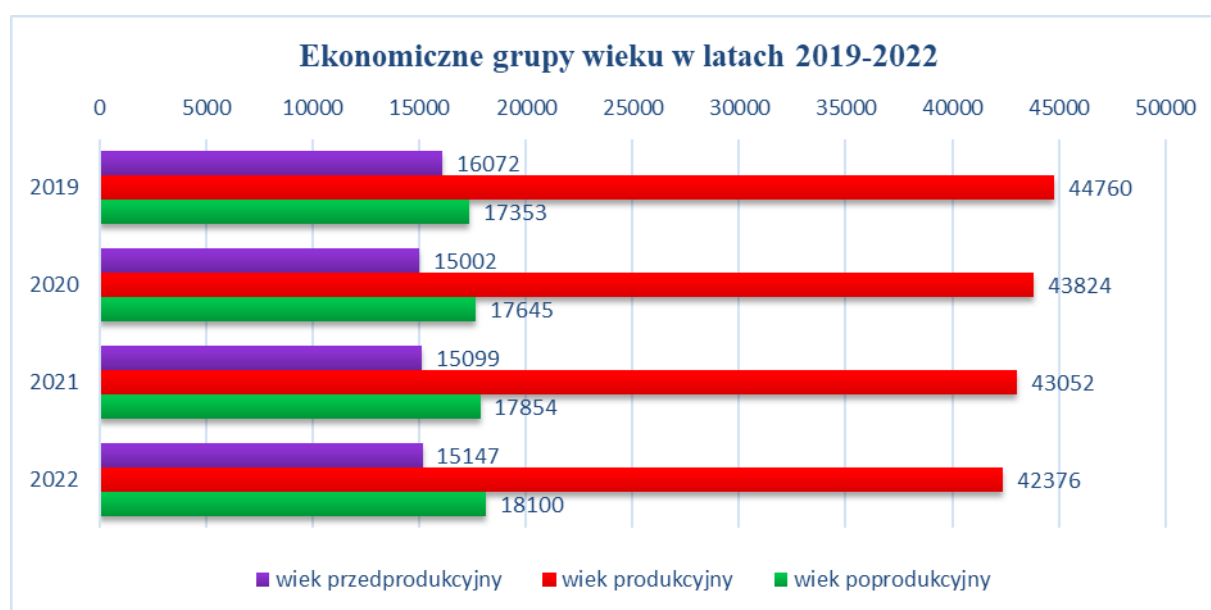
Rosnące potrzeby społeczne tej grupy mieszkańców, ale także aspekty ekonomiczne oraz aktualne kierunki organizacji systemów opieki długoterminowej wskazują na konieczność poszukiwania alternatywnych form wsparcia dla seniorów.

Dotychczasowe, 4-letnie doświadczenie w zakresie realizowania na terenie Miasta Siedlce tzw. „opieki na odległość” pozwalają twierdzić, że stanowi ona przydatne narzędzie wsparcia systemu opieki środowiskowej (świadczonej w miejscu zamieszkania) tym bardziej, że w wymiarze ekonomicznym koszty opieki nad osobami starszymi w warunkach szpitalnych czy instytucjonalnych (np. w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczych) są znacząco wyższe, niż w warunkach domowych. Przyjęcie do realizacji niniejszego Programu jest zatem zasadne w kontekście potrzeb społecznych oraz zdrowotnych mieszkańców w wieku 60 lat i więcej.

Liczba i struktura mieszkańców Siedlec według ekonomicznych grup wieku w latach 2019-2022

Lata	Ludność ogółem	Wiek					
		Przedprodukcyjny	%	Produkcyjny	%	Poprodukcyjny	%
2019	78 185	16 072	20,6	44 760	57,2	17 353	22,2
2020	76 471	15 002	19,6	43 824	57,3	17 645	23,1
2021	76 005	15 099	19,9	43 052	56,6	17 854	23,5
2022	75 623	15 147	20,0	42 376	56,0	18 100	23,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Z przedstawionych danych za lata 2019-2022 wynika, że w strukturze mieszkańców Miasta maleje udział ludności w wieku produkcyjnym, a wzrasta w wieku poprodukcyjnym, przy czym jako wiek

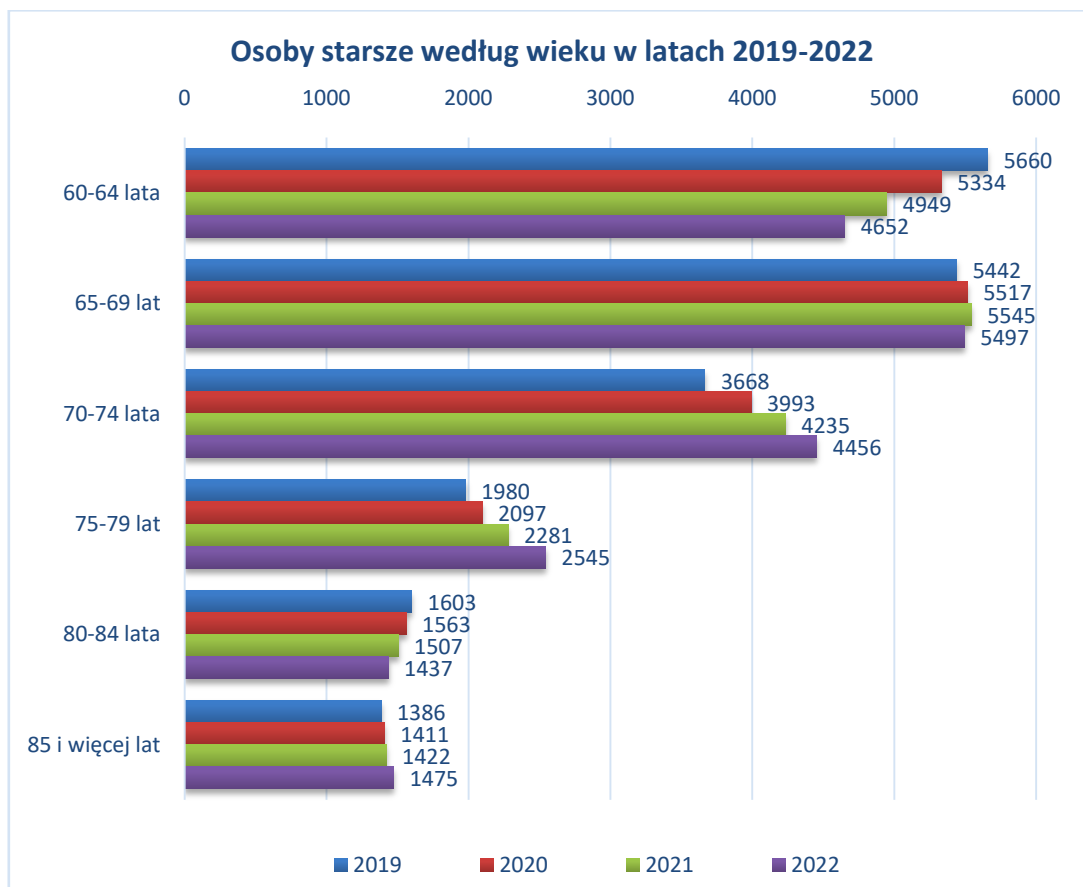
poprodukcyjny przyjmuje się 60 lat i więcej dla kobiet i 65 lat i więcej dla mężczyzn. Miarą określającą relacje między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku ludności jest współczynnik obciążenia, obrazujący liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Na terenie Siedlec wskaźnik ten z roku na rok sukcesywnie wzrastał – w 2022 roku wyniósł 78,5 wobec 74,7 w 2019 roku. W stosunku do bazowego roku wzrósł więc o 3,8. Dokonując analizy zmiany wielkości obciążenia należy też zwrócić uwagę na proporcje wskaźników cząstkowych, tj. rozpatrywanych odrębnie relacji liczby osób w wieku przedprodukcyjnym do wieku produkcyjnego oraz liczby osób w wieku poprodukcyjnym do produkcyjnego. Obliczenia wskazują, że na przestrzeni ostatnich czterech lat wskaźnik ten w przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym ulega niewielkim zmianom, natomiast rośnie dla wieku poprodukcyjnego. W 2022 roku na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 35,7 osoby w wieku przedprodukcyjnym, z kolei w wieku poprodukcyjnym – 42,7 osoby. Oznacza to, że udział potencjalnych przyszłych zasobów pracy jest mniejszy niż udział tych, którzy rynek pracy już teoretycznie opuścili. Tymczasem jeszcze w 2016 roku cząstkowe współczynniki kształtowały się na poziomie 32,4 i 33,5 – czyli były prawie równe.

Z danych GUS wynika również, że z roku na rok zwiększa się współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi – od 27,9 w 2019 roku do 32,5 na koniec 2022 r.

Osoby starsze w Siedlcach według wieku w latach 2019-2022

Lata	Ludność ogółem	Wiek					
		60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i więcej
2019	78 185	5 660	5 442	3 668	1 980	1 603	1 386
2020	76 471	5 334	5 517	3 993	2 097	1 563	1 411
2021	76 005	4 949	5 545	4 235	2 281	1 507	1 422
2022	75 623	4 652	5 497	4 456	2 545	1 437	1 475

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W końcu 2022 r. przy liczbie 75 623 mieszkańców Siedlec - osób w wieku 60 lat i więcej było 20 062, co stanowiło 26,5% ogółu. W stosunku do 2019 r. liczba osób w wieku senioralnym wzrosła o 323 osoby, tj. o 1,6% . Zgodnie z „Prognozą ludności na lata 2023-2060”, opracowaną na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2021, mimo przewidywanego spadku liczby ludności Siedlec

o 11 894 (75 623 os. – 2022 r., 63 729 os. – 2060 r.), populacja osób w wieku 65 lat i więcej wzrośnie w końcowej fazie horyzontu prognozy do 18 641 osób i będzie stanowiła ponad 29% ogółu mieszkańców Siedlec (dla porównania w 2022 r. było 15 410 osób powyżej 65 roku życia, co stanowiło 20,4% ogółu). Autorzy Prognozy GUS sygnalizują, że w 2060 r. liczebność mieszkańców Siedlec w wieku 80 lat i więcej zwiększy się do 6 623 osób, czyli ponad dwukrotnie w stosunku do 2022 r. (wówczas w Siedlcach zamieszkiwało 2 912 osób z tej grupy wiekowej).

Kolejnym zjawiskiem społecznym, zauważalnym w przypadku starzenia się społeczeństwa w Polsce, który nie ominął również Siedlec, jest feminizacja starości, polegająca na przewadze liczebnej kobiet w populacji seniorów. W Siedlcach kobiety w wieku 60 lat i więcej od 2019 r. stanowiły 60% tej grupy mieszkańców.

Cechą charakterystyczną sytuacji rodzinnej osób starszych w Polsce jest również zjawisko singularyzacji. W grupie wiekowej seniorów dostrzegalny jest wysoki procent osób żyjących

samotnie, mieszkających i prowadzących gospodarstwo domowe w pojedynkę. Według prognoz GUS dotyczących Polski, w 2030 r. ogółem aż 53,3% gospodarstw jednoosobowych będzie prowadzonych przez seniorów w wieku 65 lat i więcej, w tym 17,3% przez osoby w wieku 80 lat i więcej.

Procesy związane z wydłużającym się czasem trwania życia oraz ciągle zmiany w strukturze demograficznej ludności stawiają nie tylko przed rządem i samorządami, ale też społeczeństwem nowe wyzwania społeczne. Niezbędne w tym zakresie jest m.in. wdrożenie programów, które zapewnią godną, bezpieczną i aktywną starość, przyczyniając się jednocześnie do poprawy i podniesienia jakości życia osób starszych.

5. Zakres przedmiotowy Programu

Wsparcie w ramach Programu polegać będzie na zakupie obsługi systemu dla 50 opasek telemedycznych nabytych w ramach programu realizowanego w 2022 roku oraz zakupie 10 nowych urządzeń wraz z systemem obsługi (w przypadku otrzymania pełnej wnioskowanej kwoty dotacji). Usługa świadczona będzie w trybie ciągłym, przez 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę. Pomoc dla uczestników będzie bezpłatna i nieuwarunkowana spełnianiem przez nich kryterium dochodowego.

6. Realizator Programu

Program realizowany będzie przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach.

7. Termin realizacji Programu

Program realizowany będzie do dnia 31 grudnia 2024 r.

8. Źródła finansowania Programu

Program finansowany będzie ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu Państwa, w zakresie realizacji zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz.U. z 2023 r., poz. 901, ze zm.) oraz ze środków własnych Miasta Siedlce.

Całkowity, szacunkowy koszt realizacji Programu na terenie Miasta Siedlce w 2024 r. wyniesie nie więcej niż 36 900,00 zł. Na ww. kwotę będą składały się środki finansowe pochodzące z dotacji celowej budżetu Państwa w kwocie 29 520,00 zł (80%) oraz środki własne z budżetu Miasta

Siedlce w kwocie 7 380,00 zł (20%). Wojewoda ostatecznie decyduje o wysokości kwoty przyznanej gminie, w związku tym może ona ulec zmianie.

Uzasadnienie

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zaproponowało jednostkom samorządu terytorialnego udział w Programie *Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2024*, którego celem jest m.in. poprawa poczucia bezpieczeństwa i wsparcie w samodzielnym funkcjonowaniu w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Dotychczasowe doświadczenia z realizacji zadania od 2020 roku, jak również prowadzona lista rezerwowa osób zainteresowanych skorzystaniem z opasek wskazują, że w dalszym ciągu niezbędne jest kontynuowanie usług teleopiekuńczych dla mieszkańców Miasta Siedlce.

Teleopieka stanowi narzędzie wsparcia systemu opieki środowiskowej (świadczonej w miejscu zamieszkania) i powinna mieć charakter doraźny, tym bardziej, że w wymiarze ekonomicznym koszty opieki nad osobami starszymi w warunkach szpitalnych czy instytucjonalnych (np. w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczych) są znacząco wyższe niż w warunkach domowych.

Wstępny projekt zakłada, że usługami teleopiekuńczymi finansowanymi w ramach Programu objętych zostanie łącznie 60 osób z terenu Miasta Siedlce, w wieku 60 lat i więcej.

Środki finansowe zostaną przeznaczone na pokrycie kosztów obsługi przez centrum ratownictwa 50 opasek telemedycznych nabytych w 2022 roku oraz zakup 10 nowych opasek wraz z systemem obsługi.

Całkowity, szacunkowy koszt realizacji Programu na terenie Miasta Siedlce zaplanowany został na kwotę 36.900 zł, przy czym wysokość środków finansowych, pochodzących z dotacji celowej budżetu Państwa nie może przekroczyć 80% tych kosztów, tj. 29.520 zł. Pozostałe 20%, tj. 7.380 zł będą stanowiły środki finansowe własne, pochodzące z budżetu Miasta Siedlce. Wkład własny, o którym mowa powyżej został zabezpieczony w budżecie Miasta Siedlce na 2024 rok. Ostatecznie Wojewoda zastrzega sobie możliwość przyznania środków w innej, niż wnioskowana, wysokości.

Z uwagi na to, że warunkiem otrzymania dotacji na realizację ww. działań jest przyjęcie programu osłonowego, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2024 r. *o pomocy społecznej*, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.